خراسان روزنامه صبح ایران
چهارشنبه ۱۷ آبان ۱۳۹۶ .۱۹ صفر ۱۴۳۹ .شماره ۱۹۶۷۹

علی نیا- نبود گذر مرزی سبب شده است آمار صادرات کالا در خراسان شمالی واقعی نباشد و کالاهای این استان به نام استان های دیگر صادر شود. «عابدی» مدیر کل دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری خراسان شمالی با بیان این مطلب به خبرنگار ما افزود: برای جلوگیری از عقب ماندگی حمل و نقل بین المللی کالا باید گذرهای مرزی با کشور همسایه ایجاد شود.

واقعی نبودن آمار صادرات کالا در خراسان شمالی

گفت و گو

معاون اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده ای خبر داد:

ثبت کالاهای خراسان شمالی به نام دیگر استان ها

علی نیا- برخی از کالاهای خراسان شمالی به دلیل نداشتن پایانه مرزی به نام استان های دیگر ثبت و در آمار این استان کمتر لحاظ می شود.

معاون حمل و نقل اداره کل راهداری و جاده ای خراسان شمالی با بیان این مطلب و اشاره به نقش به سزای حمل و نقل بین المللی در صادرات، افزود: به دلیل محرومیت هایی که از قبل در خراسان شمالی وجود داشته است، هم اکنون مرز قانونی مصوب برای پایانه مرزی با کشور ترکمنستان نداریم؛ بنابراین تعداد کمتری شرکت حمل و نقل بین المللی نسبت به دیگر شرکت های حمل و نقل در استان داریم.

«سعید سبحانی» با اشاره به این که اهمیت شرکت های حمل و نقل بین المللی بر کسی پوشیده نیست، افزود: جاده ها به عنوان شاهراه های ترانزیت برای جابه جایی کالاها شناخته می شود و در توسعه اقتصادی منطقه می تواند نقش به سزایی ایفا کنند.

وی با اشاره به این که در استان ۹۰ درصد جابه جایی ها توسط حمل و نقل جاده ای انجام می شود، بیان کرد: وجود جاده های استاندارد و بزرگراه های مناسب کمک می کند بتوانیم برای صادرات تولیدات استان و شناساندن تولیدات داخلی منطقه به دیگر نقاط بهتر اقدام کنیم.

سبحانی اضافه کرد: با ناوگان به روز، می توانیم برای جابه جایی مناسب و بهینه کالا و شناساندن آن به دیگر نقاط تجاری گام مثبتی برداریم.

وی با اشاره به این که امکانات استان ما بنا به دلایلی برای شناساندن تولیدات به دیگر نقاط کمتر است، بیان کرد: اکثر کالاهای صادراتی ما از مرزهای خراسان رضوی به کشورهای آسیانه میانه ترانزیت می شود.

«سبحانی» با بیان این که سرمایه گذاری در این زمینه کمتر انجام شده است، تصریح کرد: با فراهم سازی زمینه مساعد برای نوسازی ناوگان حمل و نقل بین المللی می توانیم کالاهای تولیدی استان را به نام استان خودمان صادر کنیم نه استان های همسایه.

وی ادامه داد: حمل و نقل جاده ای با استانداردهای روز اروپا می تواند کمک شایانی به جابه جایی تولیدات استان کند. سبحانی اظهار کرد: با تخصیص تسهیلات به شرکت های حمل و نقل می توان برای تبدیل به احسن کردن این ناوگان اقدام کرد.

وی یادآور شد: برای توسعه صادارت می توانیم پایانه مرزی مصوب داشته باشیم تا صادارتی که انجام می شود به نام استان ما لحاظ شود.

«سبحانی» بیان کرد: اگر پایانه مرزی مصوب با کشور ترکمنستان داشته باشیم و ترانزیت کالا از این طریق انجام گیرد به طور حتم جایگاه استان ارتقا خواهد یافت، اما در شرایط کنونی که کالاها از طریق پایانه مرزی استان های دیگر جابه جا می شود به طور حتم رتبه استان در جایگاه پایین تری قرار خواهد گرفت.

وی با اشاره به این که حمل و نقل پایه و اساس مبادلات تجاری و کلید توسعه اقتصادی استان است، اظهار کرد: توسعه صادرات به عنوان یک چشم انداز در رسیدن به اهدافی از جمله توسعه بازار هدف، افزایش اشتغال، افزایش رفاه جامعه، افزایش درآمد ملی، ارتقای فناوری و افزایش ارتباطات با جهان موثر است و ضرورت دارد در بهینه سازی، بهبود و توسعه حمل و نقل تجاری اقدامات گسترده تری نسبت به گذشته در امر توسعه صادرات استان از این طریق انجام شود.

«سبحانی» بیان کرد: چنان چه بخواهیم خراسان شمالی در ابعاد اقتصادی نسبت به گذشته موفق و سرآمدتر باشد باید به اهمیت صادرات بیشتر از گذشته توجه کنیم و صادرات و صادر کننده را بیشتر مورد توجه قرار دهیم که حوزه حمل و نقل نیز از این امر مستثنی نیست.

وی با اشاره به این که حمل و نقل بین المللی ساز و کاری است اقتصادی که طی سالیان متمادی در تامین معاش و ارائه خدمات تجاری و صادرات و واردات نقش داشته است، اظهار کرد: یکی از عوامل کلیدی که موجب پیشرفت این صنعت می شود، تامین زیرساخت های لازم و فراهم سازی امکانات حمل و نقل در بخش صنعتی داخلی و همچنین ایجاد فضای تجاری برای کشورهایی است که از این خدمات استفاده می کنند.

عقب افتادن خراسان شمالی از قافله حمل و نقل بین المللی کالا

پروانه شیری
info@khorasannews.com

توسعه زیرساخت های جاده ای به منظور رشد و تقویت اقتصادی، از الزامات مهم برای افزایش رفاه عمومی به شمار می رود؛ بنابراین با کاهش هزینه های تجارت و نقل و انتقالات، علاوه بر کاهش قیمت تمام شده، رقابت پذیری در بازارهای جهانی نیز بیشتر می شود و در نهایت به توسعه و رشد اقتصادی کمک می کند.

امروزه حمل و نقل جاده ای، یکی از مهم ترین شاخص های توسعه اقتصادی به حساب می آید. بر همین اساس کارشناسان و اقتصاددانان، بر این باورند که برای توسعه یک واحد اقتصادی باید دو واحد توسعه حمل و نقل جاده ای ایجاد شود. با وجود موقعیت بسیار ممتاز خراسان شمالی در کریدور شمال به جنوب و نزدیکی به کشورهای آسیای میانه، این استان از قافله ترانزیت بین المللی کالا نسبت به دیگر مناطق عقب افتاده است و توسعه اقتصادی این بخش دچار مشکل و نقص است.

یک کارشناس اقتصاد با بیان این که موقعیت خراسان شمالی در منطقه شرقی کشور از اهمیت بالایی برخوردار است، می گوید: حمل و نقل و زیرساخت های شهری، از جمله برنامه های اولویت دار استان است که باید با همکاری و مشارکت همه نهادهای شهری، به نقطه مطلوبی برسد.

«روحانی» با اشاره به خط ریلی اسفراین- بجنورد که ظرفیت خوبی برای استان ایجاد می کند، می افزاید: ارتقای سطح درآمد، افزایش شاخص های توسعه و جلوگیری از فعالیت های غیر رسمی اقتصادی، از جمله مزیت های وجود ترانزیت کالا و حمل و نقل بین المللی خواهد بود.

وی وجود جاده های بین المللی را علاوه بر تقویت نقل و انتقالات و صادرات کالا، عامل تقویت پیوندهای اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی حتی با کشورهای همجوار می داند و اظهار می کند: اگرچه داشتن جاده بین المللی به تنهایی نمی تواند نقش بسیار زیادی در شکوفایی اقتصاد داشته باشد، اما با توجه به مزیت ها و ظرفیت های خراسان شمالی، این زیرساخت ها هم می تواند بسیار مؤثر باشد.

روحانی با بیان این که حمل و نقل بخش های مختلف جوامع را به توسعه پایدار متصل می کند، می گوید: حمل و نقل، واسطه ای بین فعالیت های کشاورزی، صنعتی، بازرگانی و خدماتی در سطح ملی و بین المللی است.

وی خاطرنشان می کند: حمل و نقل در توزیع درآمدها، کاهش نابرابری های اقتصادی و اجتماعی، کاهش آثار فقر و اختلاف درآمد روستانشینان و شهرنشینان نقشی مؤثر دارد.

به گفته روحانی، در رشد و توسعه اقتصاد و تجارت، نمی توان نقش حمل و نقل را در بهینه سازی هزینه ها، زمان سفر، سرعت جا به جایی، ایمنی و سطح خدمات ارائه شده انکار کرد.

وی اضافه می کند: سرمایه گذاری در حمل و نقل باعث افزایش رشد اقتصادی شده و با افزودن بازدهی اجتماعی سرمایه گذاری های خصوصی، زیرساخت های حمل و نقل مناسب فراهم می شود.

در این میان مدیر کل راهداری و حمل و نقل جاده ای خراسان شمالی، با بیان این که قدیم جاده ارتباطی «سنتو» را داشتیم می افزاید: همین مسیر هم اکنون به بزرگراهی تبدیل شده که قسمتی از آن در حال احداث است، بر همین اساس کدر دیف های بین المللی مشخصی دارد که نقل و انتقال کالا و مسافر در آن انجام می شود.

وی اظهار می کند: هم اکنون محور شریانی و حیاتی استان، همان محور مشهد، بجنورد به سمت گرگان و تهران است که این محور علاوه بر جنبه های گردشگری، تفریحی و اقتصادی، نقش به سزایی در مسائل اقتصادی استان دارد.

بدیعی مقدم یادآور می شود: از آن جایی که فرایند ترافیک در این بخش طولانی بود، در تلاش هستیم، محور بجنورد- سنخواست- جاجرم- میامی را مطالعه و احداث کنیم که در این صورت این مسیر علاوه بر دومین محور، با ارزش ترین محور نیز خواهد بود که مسافت استان تا پایتخت را کوتاه تر می کند.

وی اضافه می کند: با راه اندازی این محور، راه ارتباطی برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی تسهیل و خراسان شمالی به مسیری مناسب برای جابه جایی منابع، کالا و رفت و آمد ناوگان بار و مسافر تبدیل خواهد شد.

به گفته بدیعی مقدم، هم اکنون دو شرکت بین المللی فعال در استان داریم که احتمال دارد یک شرکت دیگر هم اضافه شود و فعالیت های استان در این بخش توسعه یابد.

وی با بیان این که وجود زیرساخت های ریلی، هوایی و جاده ای، می تواند، راهگشای اقتصاد استان باشد، می گوید: در بخش زیرساخت های جاده ای که در حال توسعه است مشکلی نخواهیم داشت اما در بخش ریلی و هوایی هنوز به ایجاد زیرساخت هایی نیاز داریم که ظرفیت های خوبی را در بحث سرمایه گذاری و توسعه اقتصادی استان داشته باشد.

به گفته بدیعی مقدم، در باره شرکت های داخلی حمل بار مشکلی نداریم، اما شرکت های بین المللی که بتواند پاسخگوی حمل و نقل های بین المللی باشد نداریم.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان شمالی نیز با بیان این که حمل و نقل و جاده از بخش های تأثیر گذار در فعالیت های اقتصادی است، می گوید: جاده ها مثل رگ در بدن هستند که خون در آن جریان دارد و همان طور که اگر خون به موقع به یک بخش از بدن نرسد، بدن آسیب می بیند، اگر بخشی از جاده های حمل و نقل هم خوب عمل نکنند اقتصاد دچار آسیب می شود.

«نیکدل» می افزاید: در بحث جاده نیز فعالیت های اقتصادی از مهم ترین شاخصه هاست، به عبارتی هر قدر جاده و سیستم حمل و نقل بار و مسافر روان تر باشد، قیمت تمام شده خدمات و محصولات صادراتی در بازارهای داخل و خارج کشور کمتر و با اهمیت تر می شود.

وی اظهار می کند: خراسان شمالی با داشتن واحدهای بزرگی همچون فولاد، پتروشیمی، سیمان، کارخانه قند و لوله گستر به سیستم حمل و نقل زمینی، هوایی و ریلی نیاز دارد که هم اکنون ظرفیت ریلی تنها برای کارخانه آلومینای جاجرم فراهم شده است که صادرات پودر آلومینا به کشورهایی که به خط ریلی وصل هستند انجام می شود.

نیکدل خاطرنشان می کند: در شرایط فعلی به دلیل فراهم نبودن زیرساخت های مناسب حمل و نقل، محصولات استان به بندرعباس، خراسان رضوی و دیگر استان ها حمل و از آن جا با هزینه دیگری بارگیری و صادر می شود در حالی که اگر این زیرساخت ها در استان فراهم باشد به بارگیری های مجدد و هزینه های مازاد نیازی نخواهیم داشت.

وی ادامه می دهد: اگر تمام زیرساخت های حمل و نقل فراهم باشد علاوه بر کاهش قیمت تمام شده، می توانیم بازارهای هدف را نیز حفظ کنیم.

نیکدل تصریح می کند: در شرایط فعلی، کارخانه سیمان وقتی می خواهد محصولی را به آسیای میانه صادر کند باید در دو مرحله تخلیه و بارگیری انجام شود که این گونه فعالیت ها قدرت رقابت را در مقایسه با کشورهای رقیب می کاهد.

وی اظهار می کند: ما هر قدر بتوانیم محصولات را با قیمت تمام شده کمتری به بازارهای هدف برسانیم، قدرت رقابت با توجه به ظرفیت های صنعتی و کشاورزی استان در بازارهای جهانی افزایش خواهد یافت.

«نیکدل» می افزاید: خط ریلی نقاب- اسفراین- بجنورد- شیروان یکی از الزاماتی است که از گذشته پیگیری شده و امروز با داشتن ردیف ملی در حال اجراست.

وی می گوید: اگرچه هم اکنون حمل بار به بعضی از بازارهای هدف از جمله افغانستان از طریق سیستم راه آهن جاجرم انجام می شود و هزینه ها تا حدودی کاهش می یابد اما هنوز هم انتظارات برآورده نشده و باید پیگیر باشیم راه آهن مشهد- بجنورد- گرگان راه اندازی شود، چون بیشترین بار و مسافر را از این مسیر داریم که توجیه پذیرتر و اقتصادی تر است.

به گفته وی، راه آهن نقاب- اسفراین- بجنورد- شیروان هم بیشترین تأثیر را در حمل بار و مسافر خواهد داشت.

نیکدل اضافه می کند: در حوزه حمل و نقل هوایی هم می توانیم از فرودگاه بجنورد برای حمل بار به کشورهای آسیای میانه استفاده کنیم و برای این کار، لازم است پیگیری و رایزنی هایی با استان های مختلف داشته باشیم.

وی تأکید می کند: بدون سیستم حمل و نقل جاده ای، ریلی و هوایی نمی توانیم انتظار رونق اقتصادی و صادرات مطلوب داشته باشیم.

وی با اشاره به ظرفیت زیاد صادرات در بخش محصولات کشاورزی نیز می گوید: از آن جایی که بخش عمده محصولات کشاورزی تازه خوری است اگر جاده درستی نداشته باشیم، محصولات سالم و با کیفیت به بازارهای هدف نمی رسد و ممکن است محصول آسیب ببیند که در این صورت جایگاه و پایگاه خود را در بازار از دست خواهیم داد.

به گفته نیکدل، چون مرز خروجی نداریم، سیستم حمل و نقل موجود، کافی نیست و این امر از نظر آماری در بحث صادرات تأثیر منفی می گذارد.

وی اظهار می کند: طی ۶ ماه امسال، ۶۵ میلیارد تومان صادرات داشتیم که نسبت به مدت مشابه سال گذشته از نظر ارزشی ۹۲ درصد رشد داشت بنابراین امیدواریم میزان هدف گذاری، محقق شود.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی خراسان شمالی هم با بیان این که زیرساخت ها تأثیر به سزایی در توسعه صادرات دارد، می گوید: از آن جایی که راه ارتباطی ریلی و هوایی برای صادرات محصولات نداریم، مجبور به انتقال محصولات به بنادر و دیگر استان ها می شویم که در آن جا نیز دوباره بارگیری می شود.

«محمد صمدی» می افزاید: وقتی جاده ها و حمل و نقل مرتب و منظم باشد توسعه اقتصادی بهتر و سریع تر انجام می شود، بنابراین امیدواریم راه ها از لحاظ ریلی هوایی و جاده ای به زودی به مرحله بهره برداری برسد.

به گفته وی، در شرایط فعلی به ۲۴ کشور دنیا صادرات داریم و بازارها را حفظ کردیم، اما اگر زیرساخت های حمل و نقل به طور مطلوب فراهم باشد به طور حتم توان افزایش میزان صادرات و بازاریابی را خواهیم داشت.

صمدی خاطرنشان می کند: در دنیای امروز حمل و نقل از بخش های زیربنایی است که با تحت تأثیر قرار دادن فرایند توسعه اقتصادی، اساس مبادلات بازرگانی و کلید توسعه اقتصادی و اجتماعی شده است.

وی اظهار می کند: صنعت حمل و نقل، همواره با فراز و فرودهایی همراه است اما تلاش ما برای رسیدن به جایگاهی بهتر است.

صمدی ادامه می دهد: با توجه به موقعیت منطقه ای، ایجاد سیستم حمل و نقل کارآمد در توسعه اقتصادی و اجتماعی، جایگاه و نقش ویژه ای دارد بنابراین وجود جاده های بین المللی حمل و نقل از شاخص های مهم توسعه یافتگی است.

به گفته وی، حمل و نقل به شکل کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت بر متغیرهای اصلی اقتصاد، از جمله تولید، اشتغال و کاهش هزینه ها تأثیر می گذارد.

مهم ترین نکات پرونده

* جاده های بین المللی علاوه بر تقویت نقل و انتقالات و صادرات کالا، عامل تقویت پیوندهای اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی با کشورهای همجوار است.
* هم اکنون محور شریانی و حیاتی استان، همان محور مشهد، بجنورد به سمت گرگان و تهران است که این محور علاوه بر جنبه های گردشگری، تفریحی و اقتصادی، نقش به سزایی در مسائل اقتصادی استان دارد
* ۲ شرکت بین المللی فعال در استان داریم که احتمال دارد یک شرکت دیگر هم اضافه شود و فعالیت های استان در این بخش توسعه یابد.
* جاده ها مثل رگ در بدن هستند که خون در آن جریان دارد و همان طور که وقتی خون به موقع به یک بخش از بدن نرسد، بدن آسیب می بیند، اگر بخشی از جاده های حمل و نقل هم خوب عمل نکنند اقتصاد دچار آسیب می شود.
* از آن جا که بخش عمده محصولات کشاورزی تازه خوری است اگر جاده درستی نداشته باشیم، محصولات سالم و با کیفیت به بازارهای هدف نمی رسد و ممکن است محصول آسیب ببیند که در این صورت جایگاه و پایگاه خود را در بازار از دست خواهیم داد.

یادداشت شفاهی

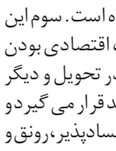

هادی رباطی
کارشناس حمل و نقل

گلوگاه های حمل و نقل شناسایی شود

شیری- نقش صنعت حمل و نقل در رشد و شکوفایی کشور انکارناپذیر است. بر اساس آمار و اطلاعات موجود سهم ارزش افزوده بخش حمل و نقل از کل کشور رقم قابل توجهی بوده و طی ۱۰ سال گذشته نیز روند رو به رشدی داشته است. در این میان سهم ارزش افزوده زیربخش حمل و نقل جاده ای بیش از دیگر زیربخش ها بوده و همواره بیش از ۹۰ درصد ارزش افزوده بخش حمل و نقل مربوط به حمل و نقل جاده ای بوده است. با توجه به بستر مناسب حمل و نقل جاده ای، توجه و سرمایه گذاری مناسب تر در این بخش ضروری به نظر می رسد. دلیل تمایل روزافزون جهانی به حمل و نقل جاده ای را می توان در سه عامل عمده جست و جو کرد؛ اول آن که در سال های اخیر با ساخت شبکه راه های مدرن و بهتر شدن عملکرد وسایل نقلیه، حمل و نقل جاده ای به صورت وسیع کارآیی افزون تری یافته است. دوم آن که با توسعه اقتصادی، اهمیت هزینه حمل و نقل کاهش یافته و توجه بیشتر معطوف به خدمات حمل و نقلی بهتر شده است. سوم این که وقتی هزینه کل تولید مطرح می شود، اقتصادی بودن حمل و نقل ریلی اغلب به خاطر تأخیر در تحویل و دیگر کمبودهای موجود در سرویس مورد تردید قرار می گیرد و اهمیت عامل زمان در خصوص کالاهای فسادپذیر، رونق و اهمیت حمل و نقل جاده ای را روزافزون می کند. نگاهی به سیاست های ابلاغی اقتصاد مقاومتی به ما نشان می دهد که تحقق بیشتر بندهای ذکر شده در آن به صورت مستقیم یا غیر مستقیم منوط به توسعه زیرساخت های حمل و نقل در سراسر کشور است.

نقش و جایگاه توسعه زیربناهای حمل و نقل در رفع تحریم های اقتصادی از دو دیدگاه داخلی و خارجی قابل بررسی است. از جنبه داخلی، وجود شبکه ایمن و سراسری راه ها در شرایط تحریم، سبب توزیع عادلانه کالا و خدمات به تمامی نقاط کشور می شود و ارتباط استان های مختلف را با مرکز کشور و پایتخت فراهم می کند. از جنبه خارجی نیز در شرایطی که در عصر دهکده جهانی و کمرنگ شدن مرزها میان کشورها قرار داریم منزوی شدن اقتصاد یک کشور و ارتباط نداشتن با کشورهای دیگر، ضربه های جبران ناپذیری را بر پیکره اقتصاد آن وارد می کند. به همین علت است که تقویت ارتباط و تعاملات اقتصادی با جهان، امری حیاتی محسوب می شود که نیازمند شبکه های ارتباطی ایمن و سراسری است تا صادرات و واردات کالا و خدمات با کشورهای دیگر انجام شود.

این جاست که وجود شبکه حمل و نقل کارآمد و ایمن، بستر لازم برای ارتباط با کشورهای دیگر و ترانزیت کالا و خدمات را فراهم می کند و به ارزآوری و درآمدزایی در کشور و در نهایت رشد و توسعه اقتصادی کشور و به تبع آن استان های مرزی منجر می شود. از این رو توسعه کریدورهای حمل و نقل کشور و اتصال تمام نقاط کشور به این کریدورها و همچنین شناسایی گلوگاه های حمل و نقل جاده ای در کریدورهای اصلی و بررسی ظرفیت بزرگراه های قابل تبدیل به آزادراه و برنامه ریزی برای عملیاتی کردن آن، موجب افزایش کارایی شبکه حمل و نقل است که باید از برنامه های دولت و مدیران ارشد حمل و نقل کشور و استان های مرزی باشد.

حمل و نقل ریلی یکی از راه های تأثیر گذار بر بهبود وضع آلایندگی و کاهش حجم تردد است، زیرا حجم زیادی از ترافیک جاده های استان را که ناشی از خودروهایی است که از شهر عبور می کنند بر طرف خواهد کرد. شیوه حمل زمینی محموله ها به وسیله کامیون ها و تریلی های کفی و چادری در ناوگان زمینی یا حمل به وسیله ناوگان ریلی امری کاملا رایج و مرسوم است، سالیان سال است که عمده محصولات کشورمان از مبدأ ترکیه و اروپا و به مقصد عراق و افغانستان و کشورهای CIS از این روش استفاده می کنند. از مزایای این روش عدم نیاز به تخلیه و بارگیری مجزا در بندر و یا تخلیه و بارگیری به وسیله جرثقیل های بندر و خطرات ناشی از طوفان و باران ها در حمل دریایی می باشد. البته در این روش حمل معمولا زمان بسیار کمتر از حمل دریایی خواهد بود. دسترسی برای حمل و نقل دریایی به همه نقاط مقدور نیست بسیاری از کشورها هیچ راهی به مرز های آبی ندارند و یا اگر هم دارند مسیر آبی مستلزم دور زدن دنیاست. حمل زمینی راه حل مناسب و امن برای اکثر محمولات می باشد. ارزش کالاها در این روش از حمل دریایی بالاتر و کرایه حمل های نیز بالاتر است.

جدول سخت [شماره ۱۹۵]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی: ۱- شهر خرمای ایران- گوشه ای در دستگاه شور- رمانی نوشته محمود کیانوش ۲- خوشبین به آینده- مسیحی- کرایه دهنده چهارپایان ۳- مسدود- رویکرد- نزاع- نودودومین سوره قرآن ۴- بی درنگ- از اقوام ایرانی- القای امری از سوی خداوند به دل- عملی در وضو ۵- خوراکی از تخم مرغ- نوعی انگور دانه ریز- چند رئیس- دست نخورده ۶- هاون- سال پنجم ترکی- سخن گفتن ۷- نقش هنری- سند- شهری در استان آذربایجان غربی- بلوز تابستانی آستین کوتاه ۸- یک نفر- مواد مذاب سیلیکاتی داخل زمین- مردار- جنگلی دیدنی در استان سمنان ۹- سرپیچی کردن- تیرانداز- از معجزات حضرت موسی(ع)- شیرینی سوغات یزد ۱۰- ریاضت کش هندی- بازار مناطق آزاد- قهرمان ایرانی که هلندی ها را از خارک بیرون کرد ۱۱- مجموعه شعری از زنده یاد سهراب سپهری- مجموعه شعری سروده رهی معیری- بله انگلیسی.

عمودی: ۱- کتاب خاطرات شهید محمدحسن نظرنژاد که از پرطرفدارترین کتاب های دفاع مقدس است- لیکن ۲- شهری در فارس- بازیکن دفاع آزاد ۳- بی نظیر- حرکات ورزشی رزمی نمایشی ۴- مدتی که زن پس از فوت شوهر حق ازدواج ندارد- سفید پوست- مخفف اگر ۵- فریبنده زاد و فریبا بمیرد- واحد پول انگلستان- خشنودی ۶- ثروتمند- دمای زیاد و سوزاننده ۷- بی مذهب- نوعی آب نبات تر ۸- جناح لشکر- اثرگذار ۹- از ورزش های توصیه شده اسلام- استحکام- تیر پیکاندار ۱۰- وزیر حضرت سلیمان(ع)- بازبینی نوشته ۱۱- نوعی ماشین چاپ خودکار- ابزار درو کردن ۱۲- ضمیر حداقل دونفره- پست و فرومایه- مراقب ۱۳- آزرده- دلداده مجنون ۱۴- ملاقات- دستگاه گوارش ۱۵- آشیانه پرندگان- رایج و متداول ۱۶- از بحور شعر فارسی- وقفه در خون رسیدن به مغز- مرحله خواب عمیق ۱۷- فسخ کردن معامله- کشور آفریقایی که به دریا راه ندارد- ماه ۱۸- ستاره شناس یونان باستان- زن آرایشگر ۱۹- شهری باستانی در منطقه خودگردان فلسطین- خداشناس ۲۰- جاده قطار- از سازهای زهی.

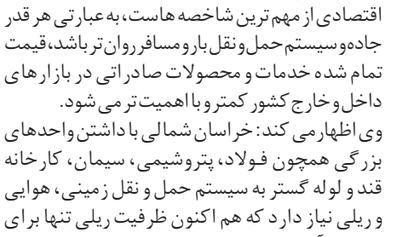

حل جدول شماره ۱۹۴

جدول متوسط [شماره ۶۹۷۶]

طراح جدول: مریم احمدی

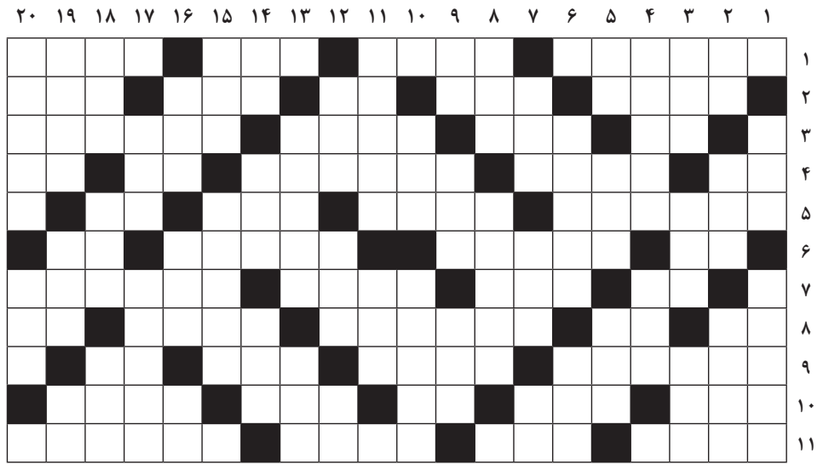

افقی:

۱- عملیاتی رزمی به منظور جلوگیری از موفقیت دشمن- نویسنده- سود حرام- از صنایع ادبی ۲- قوس- حلقه و گروه- سخن بی پرده- ملح- کلمه تصدیق ۳- پول ژاپن- سرپرست- اشاره- شهره به خوبی ۴- از اقمار مشتری- کاربلد- از مقاطع قبل از دبستان- رطوبت- ضمیر جمع ۵- مایع شفاف خون- پاییز- جرس- چهره ۶- قلب- از خوردنی ها- ودیعه- طلا ۷- حرف انتخاب- پرچم- اقامت- روستایی در بخش مرکزی مشهد ۸- پیکر- فرمان هنری- فیلم ده نمکی- تازه شکفته- شکوه گر جدایی ۹- متذکر- شگون- ساقه خشک غلات- عدد فوتبالی ۱۰- امر به آمدن- سنه- وی- ابتدا- نوعی میمون ۱۱- برابر- تله- فلانی- دستگاه تعمیر لاستیک اتومبیل

عمودی:

۱- پر و انباشته- سنگ نوشته ۲- دفع مزاحم- فرزند- خوابیده ۳- درس ناخوانده- شیمی کربن- گردن زن غلات ۴- مصباح- نظرات ۵- تکرار حرف- دستور- ننر ۶- سربازی که در جایی برای کشیک و نگهبانی گماشته شود- جوانمرد ۷- مهتر- گردش- نت ششم ۸- سبزی پیچیده- فرومایگی ۹- دربست کارخانه- نیتروژن- بیماری مسری خطرناک ۱۰- ولی- اهل ساری ۱۱- برشته- نوعی شیرینی ۱۲- اشکاف- فوری- آغوش ۱۳- بیماری پوستی- تنبل جالیز ۱۴- ریشه- به معنی حلقوم است فقط حروفش در هم ریخته- کشتی جنگی ۱۵- مطمئن- بندری در استان بوشهر ۱۶- عداوت- خرما- بالای فرنگی ۱۷- میان- هادی ۱۸- قوت لایموت- غوک- ماده بیهوشی ۱۹- آهسته- بخشی از پا- علامت مفعولی ۲۰- جیوه- عضو گزنده

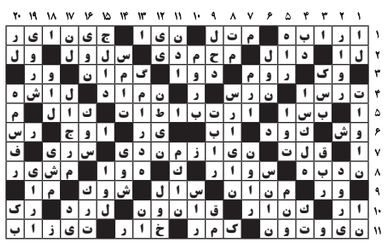

حل جدول شماره ۶۹۷۵